

105532

Vår tids berettigede krav om opprettelsen av
et akademi for folkerett.

Vår tid har tapt troen på den såkalte internasjonale rett, slik som den læres ved universitetene og slik som den håndheves i Geneve. Det var typisk for dette rettssystem - som med et misvisende uttrykk også er blitt kalt "folkerett" - at det forutsatte den internasjonalistisk-pasifistiske verdensforestilling som den gjeldende i alle stater (for folkene selv var det slett ikke tale om). Vår tidspolitiske erfaring har lært oss at virkeliggjørelsen av denne art frednerien er umulig og dermed også virkeliggjørelsen av den verdensforestilling som den bunner i. Grunnen er at selv de nasjoner som er i besiddelse av midlene til dens virkeliggjørelse ved maktanvendelse, ikke lenger tror på denne verdensforestilling.

Den rettslige verdensforestilling som ligger til grunn for våre dagers såkalte internasjonale rett, er i virkeligheten slett ikke internasjonal. Den er tvertimot nasjonal i dette ords oprindelige betydning, fordi den er preget og bestemt av Sydens land og folk.

Det er en kjennsgjerning at Nordens og Østens folk har overtatt statens rettsform og dermed også den statiske verdensforestilling fra Syden som i åndelig henseende var tidligere moden. I Frankrikes jord, som var kolonisert av Roma, spiret endog de mest storslagne forfatningsprosjekter, bestemt for en imaginær verdensstat, helt fra Pierre Dubois idéer i begynnelsen av det 14. århundre og til våre dagers Folkeforbundsplaner.

Først etter verdenskrigen inntrådte en dypere utvikling mot folkenes selverkjennelse og selvhevdelse som forståelig nok begynte tidligere hos de beseirede og utilfredse folk enn hos seierherrene og hos de velforsynte, og denne prosess

- 2 -

var ofte ledsaget av tragiske følger for de enkelte individer.

I Syden førte denne process med historisk nødvendighet til en fornyelse og fordypelse av statsidealet, slik som vi ser det i det fascistiske Italia. Men i Norden vil den før eller senere føre til den avgjørende erkjennelse av at den såkalte stats- "tanke" har sin opprinnelse hos fremmede folkeslag. For alle ikke romanske folk betyr statens form en unasjonalt, om ikke endog anti-nasjonal livsform.

Det er en selvfølge at denne forvandling i folkenes oppfatning av sig selv, ikke vil forbli uten følger for deres forestilling av verden som helhet. Mens man hittil anså verden som en samling av stater, hvis fullkomne organisasjonsform selve verdensstaten måtte bli, begynner man nu å komme til erkjennelsen av at verden jo egentlig og opprinnelig er en verden av folk. Dette forklarer også lettere iakttagelsen av at idealet om en verdensstat og alle forberedelser til dens virkeliggjørelse ("Folkeforbundet" i Geneve) på en eller annen måte forekommer oss antikvert, de er ikke lenger istand til å vekke begeistring.

I motsetning til den pasifistiske lære er jeg endog tilbøielig til likefrem å se forutsetningen for en virkelig verdensfred nettopp deri at man forlater idealet om en verdensstat, hvis virkeliggjørelse muligens kunde føre til ro og orden, men neppe til virkelig fred. Det finnes nemlig ikke bare ett ideal om en verdensstat, men minst tre forskjellige idealer, som alle tre utelukker hverandre gjensidig. Jeg mener det demokratiske, det fascistiske og det kommunistiske ideal om en verdensstat, som alle tre påstår å kunne bringe verden den etterlengtede fred og som fra denne påstand avleder berettigelsen til å rakke ned på de konkurrerende idealer om verdensstaten og på de folk som representerer dem. De fører krig mot hverandre med pressens og propagandaens giftige våben - for "fredens" skyld.

- 3 -

Bare folketankens seier kan overvinne disse falske idealer om en verdensstat som avteskommer ufred og bak hvis skinnhellige universalisme men med letthet kan skinte brutal statsimperialisme. Folkene har nemlig noe som statene ikke kjenner til, folkene har naturlige, det vil si nasjonale grenser.

Statenes grenser er ofte blitt forskjøvet i historiens løp. Folkenes grenser er dog i det vesentlige forblitt de samme gjennom århundrer. Således har det polske folk bevart sin nasjonale enhet gjennom halvannet århundre, skjønt det var blitt revet fra hverandre i tre deler og underlagt fremmede stater.

Det er derfor innlysende at verdensfreden vil sikres langt varigere og bedre når det lykkes å bygge folkeretten på folkene selv. For det er folkene, ikke statene, som er historiens evige grunnfaktorer.

Den imperialistiske universalisme opptrer for det meste i skikkelse av "liberalisme" eller av "International Mind". Men vilde det ikke være mere realistisk og mere liberalt, hvis man aksepterte folkene i sin forskjellighet, det vil si i sin individualitet, i stedet for i "liberal" snøverhet å betrakte dem som "like" ?

Vår dagens internasjonale rett går ut fra forutsetningen om alle nasjoners likhet, og da den bare kjenner stater, ikke folk, så stemmer denne forutsetning også i høy grad. Men da statene i virkeligheten ikke spiller den avgjørende rolle i det politiske liv, da de tvert imot ikke er annet enn en dårlig sittende uniform, så fortjener den såkalte folkerett som er bygget over disse statsformer slett ikke navn av folkerett.

En erkjennelse som den romanske statstenkning hittil har undertrykt er ved å bryte fram. Det er erkjennelsen av at folkene vil ha fred, men at statene vil ha makt. Derfor er det nu blitt vår opgave å gå inn for en virkelig "folkernes rett", for skapelsen av en freds- og rettsorden som den avgjørende politiske virkelighet i en folkernes verden, i et folkerike som bygger på nasjonal selvbestemmelse.

Dr. H. K E L L E R.